

SILMÄTAPATURMAT JA NIIDEN ESTÄMINEN

Silmätapaturmat ovat autoalalla, erityisesti huolto- ja korjaamotoiminnoissa, hyvin merkittävä eripituisten poissaolojen aiheuttaja. Työtapaturmista yli 20 prosenttia on seurausta silmätapaturmista.

Liitot ovat sopineet yhteisen ohjeiston tekemisestä työehtosopimuksessa olevia suojasilmälaseja koskevia määräyksiä.

Tapaturman aiheuttajat ja syntytilanteet

Silmätapaturmia aiheuttavat Tapaturmavakuutuslaitosten liiton tekemien tilastojen mukaan yleisimmin

- hiukkaset, pöly ja roskat,
- kipinät,
- roiskeet,
- lastut,
- iskut,
- esineet ja
- kemikaalit.

Tapaturmatilastojen perusteella eniten silmätapaturmia sattuu työskennellessä käsikäyttöisillä työkaluilla, esineiden käsittelyssä ja käytettäessä koneita.

Tapaturmien estäminen

Silmätapaturmien estämisen perustana on työpaikalla tehtävä järjestelmällinen ja säännöllinen vaarojen selvittäminen ja arviointi siten kuin työturvallisuuslaissa ja muussa työturvallisuuslainsäädännössä määrätään. Sen perusteella määritellään tarvittavat toimenpiteet.

Ensisijainen keino estää tapaturmia on turvallisten työmenetelmien, työtapojen ja työvälineiden käyttäminen. Jos tapaturman vaaraa ei näillä keinoin saada torjuttua tai torjunta aiheuttaa työn ja toiminnan kannalta kohtuuttomia vaikeuksia ja kustannuksia, vähennetään vaaraa mahdollisuuksien mukaan ja käytetään lisäksi työhön sopivia henkilönsuojaimia.

Oheisessa kaaviossa on selvitetty vaarojen selvittämisen ja tunnistamisen perusajatus.

Henkilönsuojaimet

Henkilönsuojaimilla tarkoitetaan laitetta, välinettä tai suojavaatetusta, joka on suunniteltu henkilön käytettäväksi suojaamaan yhdeltä tai useammalta terveyttä tai turvallisuutta uhkaavalta vaaratekijältä.

Silmätapaturmien estämisessä voidaan työstä riippuen käyttää toisistaan poikkeavia suojainratkaisuja. Työn lisäksi työolosuhteet, käytettävissä oleva tila ja muut sen

kaltaiset tekijät vaikuttavat suojaimen valintaan. Myös tarve suojata silmien lisäksi työntekijää muultakin osin vaikuttaa käytettävän suojaimen valintaan.

Tavallisimpia silmien suojaamisen käytettäviä henkilösuojaimia ovat

- suojalasit (suojasilmälasit)
- suojanaamari eli maski
- huppumallinen suojain.

Suojasilmälasit

Suojasilmälasit on tarkoitettu suojaamaan erityisesti työntekijän silmiä ja siten näköä. Suojasilmälasit eivät suojaa kasvoja muulla tavoin. Tarkoituksenmukaiset suojasilmälasit suojaavat silmiä kaikista suunnista tulevilta vaaratekijöiltä.

Jos työntekijä yleensä käyttää silmälaseja, voidaan suojasilmälasit varustaa näkökyvyn mukaan hiotuilla linsseillä.

Näkökyvyn mukaan hiotut suojasilmälasit.

Näkökyvyn mukaan hiottujen suojasilmälasien tulee täyttää standardin EN 166-168 vaatimukset.

Standardit sisältävät mm. vaatimukset mekaanisesta lujuudesta, naarmuuntumattomuudesta, kuumen kestävyyydestä, huurtumattomuudesta, kehysten ominaisuuksista sekä kuvauksen käyttöoloista ja suojauskyvystä.

Paitsi standardin vaatimukset on olennaista, että suojasilmälasien kokoaikainen käyttö on mahdollisimman helppoa ja miellyttävää. Tähän päästään, kun suojasilmälasit ovat oikean kokoiset (linssien koko, nenäsillan leveys ja sangan pituus). Hyvin olennaista on, että suojasilmälasit ovat tehtävään työhön ja työolosuhteisiin liittyvien tapaturman vaarojen torjuntaan tarkoituksenmukaiset ja työolosuhteisiin soveltuvat.

Suojainten hankkimisen menettelytavat

Työehtosopimuksessa on määritelty toimintatapa suojainten hankinnassa. Sopimusmääräys korostaa työnantajan edustajien (korjaamopäällikkö tai vastaava ja työsuojelupäällikkö) ja työsuojeluvaltuutetun kiinteää yhteistoimintaa. Tässä työssä on olennaista kuunnella itse työn tekijöitä.

Yhteistoiminnassa selvitetään suojasilmälasien tarpeellisuus ja ne työt, joissa suojasilmälaseja tarvitaan. Näin voidaan määritellä, kenelle kaikille työntekijöille suojasilmälasit tarvitaan ottaen huomioon, että niiden jatkuva käyttö myös muissa kuin silmätapaturman vaaraa sisältävissä töissä edistää turvallisuustason ylläpitämistä ja tapaturmien torjuntaa.

Työnantajan tehtävänä on antaa selkeä ja hyvin tiedotettu ohjeistus työntekijöille yrityksessä ja työpaikalla noudatettavasta menettelystä, kun on olemassa työntekijän tarve saada suojasilmälasit. Ohjeistuksessa tulee olla ainakin

- käytettävien suojasilmälasien tyyppin ja mallin määrittely
- kuka antaa suojasilmälasien hankintapäätöksen

- mistä suojasilmälasit hankitaan
- minkä tyyppisiä suojasilmälaseja työpaikalla käytetään.

Suojainten hoito ja huoltaminen

Jokaisen työntekijän velvollisuutena on huolehtia hänen käyttöönsä annettujen suojainten puhtaudesta ja kunnosta. Työnantajan tehtävänä on huolehtia, että työntekijällä on käytettävissä puhdistamista ja huoltamista varten tarvittavat välineet ja aineet.

Työnantajan edustajan ja työntekijän yhteinen velvollisuus on tarkkailla ja valvoa suojainten kuntoa. Heidän tulee myös ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin rikkoutuneen suojaimen korjaamiseksi tai uuden hankkimiseksi.

Silmätapaturmien estäminen

Onko jokin työ, työpiste tai työtehtävä sellainen, jossa on silmätapaturman vaara?

